

ПОЗААКАДЕМІЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Жукова Галина

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ

Актуальність дослідження. В нашому житті відбуваються радикальні вимірювання змісту освіти, які здійснюються під різними гаслами в розбіжних напрямках, але мають одну спільну мету – перехід в інформаційне суспільство. Зміни в способі життя, суспільному виробництві, культурі сприяють переходу академічності освіти у позаакадемічність. Потрібно змінити методику і форми навчальної роботи відповідно до формування у студентів вміння ефективно співпрацювати і планувати під час виконання роботи, продуктивно працювати з інформацією, володіти засобами раціонального мислення.

Результати дослідження. Світовий досвід практик позаакадемічної освіти дозволяє говорити про її високий потенціал у вирішенні суперечності між демократичною нормою свободи особистості і складності її реалізації в академічному освітньому секторі шляхом вибудовування індивідуального шляху [1, с. 34]. Соціальне замовлення на позаакадемічну освіту обумовлене націленістю світової спільноти на інформаційне вирішення проблем в галузі освіти. Особливо це актуально під час переходу навчання у дистанційну площину під час карантину. Міжнародні дискусії завойовують все більше прихильників ідеї суспільства, що повсякчас навчається, і призводять до визнання блоку проблем освіти пріоритетним.

В Конституції України записано, що кожен громадянин України має право на освіту. Уточнюється, що «кожен має право здобути безкоштовно освіту у державних і комунальних навчальних закладах» (ст.53). Тобто, кожен житель України має широкі можливості для здобуття середньої і вищої освіти [3]. Закон України «Про освіту» у 1 статті встановлює право суб'єкта освітньої діяльності на автономію, уточнює поняття «академічна діяльність», прирівнюючи її до «освітньої діяльності». Стаття 8 цього Закону визначає формальну освіту як таку, що здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) [2]. Тобто, вона є академічною, оскільки здобувається у академічних закладах за академічними програмами. На противагу позаакадемічна освіта є такою, що здобувається, як правило, за освітніми програмами, але не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, хоча може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Відповідно, вона є паралельною академічній, бо також навчає за освітніми програмами, присуджує кваліфікації, але вона відокремлена від академічних закладів.

Ускладнення структури сучасного світового суспільства, його полікультурність зумовили визначення в якості громадського ідеалу солідарне освітнє суспільство, в основі якого лежать не конфлікт і конкуренція, а взаємодопомога і співпраця всіх його членів. Консолідовані зусилля в цьому напрямі створюють умови для реалізації ідеї позаакадемічної освіти, стратегії сталого розвитку країни, підвищення якості життя. Якщо люди не будуть мати необхідний рівень інформаційної культури, то їх прагнення переваг позаакадемічної освіти недоцільні. Держава створює суспільство певного типу і вимагає від його членів відповідати його потребам. Людина, яка не знайома із комп'ютером, не може бути пристосованою до життя, до удосконалення вмінь згідно із запитамі роботодавця. Підвищення кваліфікації та перепідготовку наразі практично неможливо здійснити з повним відривом від роботи, це може негативно позначитися на побудові кар'єри. На жаль, використання тільки позаакадемічної форми при підвищенні кваліфікації не дає можливості працівникам пред'явити документ встановленого зразка.

Комітет міністрів Ради Європи надав конкретні вимоги державам-членам щодо заохочення та акредитації позаакадемічної освіти: рекомендується розвиток ефективних стандартів, які визнають позаакадемічну освіту в якості невід'ємної частини загальної освіти; формування списків навичок, досвіду і знань (як результат навчання), отриманих завдяки позаакадемічній освіті; стимулювання рівних можливостей для всіх людей,

особливо соціально незахищених груп з метою розкриття в повній мірі потенціалу цих людей для зниження соціальної нерівності і дискримінації; прийняття особистого внеску кожного для просування таких цінностей, як активна громадянська позиція, права людини, толерантність, соціальна справедливість, діалог між поколіннями, світ і міжкультурне порозуміння; сприяння діалогу між учасниками, зацікавленими сторонами позаакадемічної і академічної освіти, а також заохочення кращого розуміння різних підходів; забезпечення всіх необхідних ресурсів для того, щоб позаакадемічна освіта стала важливим елементом в національній політиці [4].

Висновки. Отже, позаакадемічна освіта є особливим видом освітньої діяльності, яка в більшій мірі орієнтована на здобуття професійних якостей, відповідає вимогам сучасності і прагне до відходу від традиційних установок в освіті. Вона пропонує новий зміст освіти, який допомагає людям різного віку пристосовуватися до трансформацій у суспільстві і включає в себе неформальну і інформальну освіту. Поєднуючи цілі, принципи і результат навчання, позаакадемічна освіта разом з академічною допомагають зберегти баланс розвитку студента і викладача, удосконалюють вміння реалізовувати власний потенціал. Для цього необхідно згуртувати та реконструювати теоретичні та практичні освітні надбання щодо означення структури особистості студентів та викладачів для пошуку пріоритетних стратегій.

1. Бех ІД. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ – Чернівці: «Букрек»; 2018. 320 с
2. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017 № 2145-VIII [Інтернет] [цитовано 2020 Серп 23]. Доступно : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>.
3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Київ: Преса України; 1997. 80 с.
4. Council of Europe. Committee of Ministers. Recommendation of the Committee of Ministers to member states on promotion and recognition of Non-Formal education/learning of young people. [Internet] [cited 2020 August 27]. Available from : <https://rm.coe.int/16805e00a9>.